

SKAT – set fra den anden side

Af forbundsformand Jørn Rise, Dansk Told & Skatteforbund

For mange ansatte i SKAT har 2013 allerede udviklet sig til et "annus horribilis". Ikke nok med, at flere aviser med BT i spidsen har kørt en kampagne mod SKAT i kølvandet på nogle konkrete sager. Som en konsekvens bliver den landsdækkende afdeling for Økonomisk Kriminalitet nu nedlagt – selvom den kun har været indblandet i en enkelt af de kritiserede sager – og medarbejderne er hængt ud for manglende kompetencer.

Angiveligt manglende kompetencer er også grunden til, at Skatteministeriets departementschef – efter en bestilt analyse gennemført af revisionsfirmaet Deloitte – har besluttet at reducere og samle Skatteministeriets Interne Revision i Silkeborg med mulige afskedigelser som konsekvens. Men forude truer også en generel masseafskedigelse af ca. 375 medarbejdere – eller omkring 5% af de ansatte i SKAT – som blev varslet i midten af juni til effektivering i løbet af efteråret 2013. I stedet for at investere i SKAT har regeringen – endnu en gang – valgt at skære ned på virksomheden, så det efterhånden mere ligner et SKAT i afvikling end et SKAT i udvikling. Noget der ellers harmonerer dårligt med de løfter flere regeringspartier var så generøse med før valget.

Lad os slå fast med det samme: Er der sket fejl i forbindelse med behandling af konkrete sager, skal de naturligvis rettes – og ansvaret skal placeres.

Men samtidig er det også nødvendigt at bringe fokus tilbage på sporet – og især på to ting. For det første, at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist. Det gælder også for medarbejdere og ledere i SKAT.

For det andet, at de sager, medierne har taget udgangspunkt i, dybest set er partsindlæg alene med udgangspunkt i modpartens version af sagen. Af den simple årsag, at SKAT – og ansatte i SKAT – på grund af deres tavshedspligt ikke har mulighed for at kommentere konkrete sager. En tavshedspligt, der naturligvis ubetinget skal overholdes – men som samtidig kan være med til at skævvride det billede, der bliver tegnet, når modparten ikke har mulighed for at give sin version af sagen.

Men hvorfor er SKAT endt, hvor vi er i dag? Ja, her er der en række faktorer, som givet spiller ind – og billedet er noget mere nuanceret, end det, der ellers bliver forsøgt tegnet. At det "bare" handler om at få ansat nogle flere jurister i SKAT.

Vi bliver nødt til at skrue tiden lidt tilbage. Til 2005, hvor SKAT, som vi kender det i dag, blev etableret som et led i strukturreformen på det offentlige område.

Som et led i den politiske beslutning om etableringen af SKAT blev der samtidig lagt nogle stramme rammer for besparelser og effektiviseringer i den samlede forvaltning.

Omkring en tredjedel af personalet skulle skæres bort over en relativ kort årrække – og der skulle spares for at opnå de rationaliseringer og effektiviseringer, som politikerne ønskede at høste. Fusionsprocessen blev derfor også en besparelsesproces – noget organisationsteoretikere ellers normalt advarer kraftigt imod.

Men når opgaver og medarbejdere flyttes i forbindelse med omstruktureringer, opstår der uvægerligt et behov for kompetenceudvikling – ikke mindst på et kompliceret område som skatte- og afgiftsadministration. Målt efter- og videreuddannelse af medarbejdere og ledere er en forudsætning for, at det kan lykkes.

Derfor pressede Dansk Told & Skatteforbund som personaleorganisation for godt halvdelen af de ansatte i SKAT også på for at få etableret de nødvendige uddannelsesaktiviteter. Men ledelsen var

ikke lydhør – og skruede i de første år efter etableringen af SKAT gevaldigt ned for kompetenceudviklingen i organisationen.

Fagligheden – at man er i stand til at løse opgaven korrekt – var simpelthen ikke i fokus hos SKATs direktion. Som personaleorganisation efterlyste vi gentagne gange fokus på fagligheden – men talte for døve øren.

Og ikke nok med at medarbejderne blev flyttet til nye opgaver uden et tilbud om den nødvendige, systematiserede kompetenceudviklingen. Fagligheden var heller ikke et centralt tema, når der skete udpegning af ledere. Nogle gange følte medarbejderne næsten, det mere var undtagelsen end regelen, hvis lederne havde faglig indsigt på det område, de var sat til at lede.

De tidligere direktioner i SKAT bærer derfor et stort ansvar. Men det gør politikerne i Folketing og regeringer bestemt også.

Man har kørt en benhård linje med reducere af antallet af medarbejdere med ca. 3.500 til i dag – og der skal endnu 1.000 væk ifølge de planer, der allerede ligger gennem fremskrivningen af finansloven for de kommende år.

Deres kompetencer er forsvundet – stort set uden, der er kommet en nyrekruttering til i perioden siden 2005. Kun relativt få ”spidskompetencer” er rekrutteret i de seneste år – men det er ofte til specialfunktioner i de centrale kontorer. Ikke til de helt basale kontrolopgaver.

Det er besparelserne, der har været i fokus i SKAT – ikke investering i virksomheden.

Men hvorfor kan man så ikke blot ansætte nogle flere jurister, som en lektor fra Aalborg Universitet har slået på?

Ja, for det første fordi, skattekontrol ikke er en juridisk disciplin. Kontrollen af, at virksomheder og borgere betaler den korrekte skat og de korrekte afgifter, kræver naturligvis et basalt kendskab til lovgivningen på området. Et kendskab som en nyuddannet jurist ikke nødvendigvis har med fra universitetet, som man kan gå igennem uden at stifte nævneværdigt kendskab til skatteret.

Men skatte- og afgifts kontrol kræver frem for alt også en regnskabsmæssig indsigt – evnen til at gå ned i tallene, revidere dem og se, hvad der er op og ned på virksomhedernes transaktioner.

Kompetencer som jurister slet ikke har med fra universitetet.

At basere SKAT primært på juridisk arbejdskraft ville ikke blot være en uhensigtsmæssig udnyttelse af kompetencerne – det ville også være en samfundsøkonomisk dyr løsning. Ja, det ville svare til, at alle politibetjente også skulle rekrutteres med en juridisk kandidatgrad – eller sygeplejersker skulle have en tilsvarende medicinsk.

Vejen at gå er i langt højere grad, at de bevilgende politikere standser op og giver SKAT et budgetmæssigt pusterum.

Den naturligvis afgang i de kommende år vil i forvejen betyde, at de planlagte personalereduktioner kan komme helt af sig selv. Så tag de planlagte afskedigelser af bordet – og giv på de kommende finanslove budgetmæssig plads til såvel nyrekruttering som til en opprioritering af efter- og videreuddannelsen af de medarbejdere, der allerede er i SKAT.

Det er ganske vist ikke den vej, Finansministeriet og deres Moderniseringsstyrelse har anvist – men hvor ville det være befriende, hvis politikerne bare én gang ville træde ud af embedsmændenes tankesæt og gøre det, de er valgt til: At sætte de politiske rammer.

For SKAT har rigtig mange, rigtig dygtige medarbejdere. Både akademikere og medarbejdere med anden uddannelsesmæssig baggrund.

Men SKATs medarbejdere mangler, at regering og Folketing tager dem alvorligt, forsvarer dem og giver dem et administrerbart regelsæt og de nødvendige rammer, så de kan løse opgaverne til samfundets bedste og til gavn for fælleskassen.

Det sker ikke ved nedskæringer – men ved at investere i SKAT! Er man i tvivl, kunne det være en idé at lægge vejen forbi www.sparskatten.dk.

Dansk Told & Skatteforbunds tillidsrepræsentanter har været samlet til møder den 26. og 27. juni 2013, hvor tillidsrepræsentanterne konkluderede, at det var på tide at spørge politikere og ledelse om, hvad det egentlig er, der sker...

Skal vi kontrollere i forhold til de love, som Folketinget har vedtaget – og med de beføjelser samme Folketing har givet os? Eller skal vi bare vende ryggen til åbenlyse overtrædelser, som snyder fælleskassen for penge?

Skal der ”lig på bordet”, før vi får fred og stiller visse politikere tilfredse? Man skulle næsten tro det.

Med venlig hilsen
Jørn Rise
Mobil 40264491